

Ruten er klar - tasken er pakket - så nu inviteres alle på naturekspedition

Illeris, Lodhøj
og Rotholmen Plantage
Hvalpsund
9640 Farsø
Ca. 6 km
Side 1

Turen starter ved P-pladsen på Tingvej ved Illeris Plantage (venstre side når man kommer fra Hvalpsund). Her findes en informationsstander med bl.a. oversigt over en blå og rød vandrerute i plantagerne Illeris, Lodhøj og Rotholmen Plantage. I og omkring plantagerne ligger der 16 oldtidsgravhøje. Ingen af gravhøjene er udgravet, men i mange af gravhøjene er der spor af skattejægere, der engang har ledt efter den store skat.

Naturekspeditionsruten går ad både den blå og røde rute, men I kan fint vælge at dele ruten, så den bliver knap så lang. Følg den blå rute ind i Illeris plantage. Her findes en blanding af mange forskellige træarter, f.eks. skovfyr, alm. ædelgran, lærk, eg, rødgran og sitkagran. Se træbeskrivelser på siderne 21 og 22.

I skovbunden finder I også en masse myretuer. Prøv at finde en blå blomst og lad myrerne tisse på den. Hvad sker der? Svaret findes på side 20, hvor I også kan finde flere naturopgaver ved myretuer.

Hvor den blå rute møder den røde rute, fortsættes ad den røde. På den første del af den røde rute findes mange kaprifolier. Dufter den? Ellers læs på side 28, hvornår den gør det? Prøv også at lægge mærke til, hvordan planten snor sig op ad træerne. Hvilken vej snor den sig?

Fortsæt ad den røde rute, hvor den krydser en asfaltvej og fortsæt ad en grusvej igen, ses et hegn på venstre side. Har I ikke fundet ud af, hvilken vej kaprifolien altid snor sig, så er det let at se på hegnet. Ruten går gennem et naturområde, der tidligere har været losseplads. I dag er området beplantet og genskabt som naturareal.

Ruten fortsætter ad stien på den nedlagte privatbane Nibe til Hvalpsund. Langs stien vokser egetræer, som har været hjemmehørende i Danmark i årtusinder. Egen er et lystræ, hvilket betyder, at træet lader en del sollys slippe ned i skovbunden. Under en egeskov kan der derfor vokse et væld af andre planter. Siderne 27 – 29 kan hjælpe jer frem til hvilke sorter, I ser på ruten. På side 30- 31 kan I også finde information om, hvilke planter der kan spises.

Den røde rute fortsætter helt ud til en rigtig god sandstrand, hvor der kan bades. Man kan også vælge at lave nogle af strandaktiviteterne, som er beskrevet på side 4 og 5.

Med kikkerten kan I se helt til Sundsøre, hvor tangen strækker sig langt ud i Limfjorden. Et sagn fortæller; For mange år siden i Farsø Præstegård, sad præsten en sen aften godt fordybet i arbejdet med sin søndagsprædiken. Pludselig bankede det på døren. Uden at kigge op sagde præsten: *"Kom ind"*. Døren gik langsomt op, og en person nærmede sig skrivebordet. Stadig uden at løfte blikket fra sit skriveri pegede præsten på en stol som signal til, at gæsten skulle sætte sig og vente, til han var færdig. Da præsten langt om længe kiggede op, blev han bleg af rædsel, for der sad selveste fanden. Præsten var nødsaget til at vise sig fra sin venlige side, selvom han nok aller mest havde lyst til at kaste fanden på porten, men han havde glemt at sige: *"Kom ind i Jesu navn"*, hvilket betød, at han nu ingen magt havde over djævelen.

Ruten er klar - tasken er pakket - så nu inviteres alle på naturekspedition

Illeris, Lodhøj
og Rotholmen Plantage
Hvalpsund
9640 Farsø
Ca. 6 km
Side 2

Farsø Sogn var på det tidspunkt et sted, hvor folk levede forbilledligt, for fanden beklagede sig meget over, at han modtog alt for få fortabte sjæle fra området. For at få større tilgang til helvede var fanden interesseret i at slå en handel af med præsten, der til gengæld ville blive godt belønnet. Som Guds repræsentant kunne præsten selvfølgelig ikke gå med til at sende nogle af sine sognebørn direkte i helvede, men han måtte alligevel prøve at stille fanden tilfreds. Præsten meddelte derfor, at han kun havde én sjæl, som han kunne bestemme over, og det var hans egen, men den kunne fanden til gengæld godt få, hvis han ville indgå et væddemål. Om fanden har tænkt, at én var bedre end slet ingen, er ikke godt at vide, men under alle omstændigheder indgik præsten og fanden et dristigt væddemål.

Fanden skulle bygge en dæmning over Limfjorden ved Hvalpsund i det tidsrum, hvor præsten stod på prædikestolen den kommende dag. Kunne han det, skulle han have præstens sjæl, men mislykkedes det derimod, skulle fanden for evigt fortrække til helvede. Præsten tog ingen chancer, han skulle efter planen starte gudstjenesten klokken ti, men snød og mødte en halv time tidligere. Stor var forbavselsen blandt kirkegængerne, for da de indfandt sig til det, der plejede at være normal kirketid, var præsten allerede langt inde i sin prædiken.

Fanden, derimod, startede som aftalt klokken ti. Dæmningsarbejdet blev påbegyndt fra Salling-siden. Fra prædikestolen kunne præsten følge, hvordan fanden i rasende tempo kom kørende forbi kirken med det ene store læs jord efter det andet. Menigheden fik ikke meget ud af prædiken den dag, for til sidst snakkede præsten så hurtigt, at ingen forstod et eneste ord, måske lige med undtagelse af ”amen”, som lød få øjeblikke før, præsten styrtede ud af kirken.

Udenfor mødte han fanden, der var på vej mod fjorden med et nyt læs jord. Præsten råbte med glæde i stemmen, at han var færdig. Fanden, der var nået halvvejs med dæmningen, opdagede aldrig, at præsten havde snydt, men kørte rasende det sidste læs jord til fjorden og kastede det ud i vandet. Om fanden siden har fået fat i fortabte sjæle fra Farsø Sogn, må stå hen i det uvisse, men sikkert er det, hvis man da tør tro det gamle sagn, at der, hvor fanden kastede det sidste læs jord opstod Rotholmene, og den dæmning, som han var i færd med at bygge, ja, det er såmænd den smalle odde, som strækker sig halvvejs ud i Limfjorden fra Sundsøre.

...

Turen fortsætter ad den røde rute ind i Rotholmen Plantage. På turen i plantagen kan I næsten ikke undgå at se eller høre fugle, der aktivt flyver rundt i granerne. Med kikkerten kan I måske finde ud af hvilke fugle, I møder eller hør godt efter fuglestemmer. Siderne 23 og 24 om fugle og fuglestemmer kan være en god hjælp.

Ruten fortsætter gennem nåleskov i Lodholm Plantage, hvor der er gode muligheder for at finde spor efter dyr. Se side 17 og 18. Om vinteren er det også meget nemt at se, at dyrene ikke følger de menneskeskabte blå og røde ruter. Se i skovbunden, hvor de har trampet små stier. Prøv evt. at følge en af dyrestierne. Gå ganske stille og hav kikkerten parat.

På ruten er der også rig mulighed for at finde materialer til aktiviteter lavet af skovmaterialer. Find inspiration på side 19 og 20.

Hvor den røde rute støder på den blå rute igen, fortsættes ad den blå. Hvor den møder Tingvej, kan turen afsluttes ved at følge denne tilbage til P-pladsen eller de friske kan følge den blå rute på den anden side. Denne rute er ca. 1,5 km længere.

Ruten er udarbejdet af Karin Winther, Nordjylland-Vest